

כמו שהיתה מסויידת.

הרי למדנו, שכל דבר שאסור בתחילתו, אף שאינו חייב להסירו, מכל מקום אם היה לו ונפל שוב אינו חוזר ובונה כבתחילה; ותיקשי לרב הונא שאמר: אפילו אם נפלה חוזר ובונה אותה! (6)

ומשנינן: איסורא — משום זכר לחורבן בית המקדש — שאני מהזיקא! (7)

תנו רבנן: לא יסוד אדם את ביתו בסיד משום זכר לחורבן.

ואם עירב בו חול או תבן שהוא מקהה את לבנוניתו — מותר.

רבי יהודה אומר: אם עירב בו חול הרי זה טרפסיד, השביחו, (8) מפני שאף על פי שמשחיר קצת, נעשה חזק ונדבק ביותר — ואסור.

ואם עירב בו תבן, הרי זה — מותר.

תנו רבנן: כשחרב הבית בפעם השניה, רבו

דליכא רווחא אם יקלקלנו [לא נשאר מקום מרווח לרבים לילך שם], אבל הכא, הא איכא רווחא [הרי כל רוחב רשות הרבים הקודמת נשארת להילוך בני רשות הרבים ומן הסתם מרווחת היא דיה].

שנינו במשנה: לקח הצר ובה זיזין וגזוזטראות, הרי היא בחזקתה:

אמר רב הונא: אם נפלה, הרי הוא חוזר ובונה אותה, כלומר, אם נפל הכותל שממנו יוצאים הזיזים, הרי הוא חוזר ובונה את הכותל, ומוציא זיזין כבתחילה.

מיתכי מהא דתניא: אין מסידין את הבית ואין מביירין [צורות שצר בסיד] (5) את הבית, ואין מפייחין [צורות של מיני צבעונים] אותו בזמן הזה, משום אבלות על בית המקדש.

ואם לקח הצר שהיא כבר מסוידת, או מכוירת, או מפויחת — הרי זו בחזקתה, ואין צריך להסירם.

אבל אם נפלה, שוב אינו חוזר ובונה אותה

היה קיים, אבל כשנפלה, תלינן דבאיסור נעשית לאחר חורבן; וזה הוא שמדמה הגמרא, דאף כאן יש לומר, כיון דנפלה אין אנו תולים בהיתר.

7. ביארו התוספות על פי דרכם "איסורא שאני, דאפילו ודאי נבנה בהיתר כי נפלה אסור לבנותה ולסיד.

8. נתבאר על פי רבינו גרשום, וראה רשב"ם; ומשמע כוונת רבי יהודה, שאין מועיל מה שמשחיר קצת את הסיד אלא אם כן השחירו דרך קלקול, אבל כל שהשחירו דרך תיקון אינו מועיל.

5. כן פירש הרשב"ם בפירוש ראשון; ובפירוש שני פירש: כיור הוא כמו סיור, אלא שהכיור לבן יותר מן מן הסיור.

6. נתבאר על פי הרשב"ם; והדמיון צריך ביאור, כי הרי טעם המשנה הוא משום שטוענים אנו לו שבהיתר כנס המוכר, ומה ענין זה לדין לקח חצר מסויידת!?

ובתוספות ביארו: השתא סלקא דעתין דבית שבנה בזמן שבית המקדש היה קיים ונפלה, חוזר ובונה, וכשלקח חצר מסויידת הרי זו בחזקתה [הוא משום] דכל זמן שהיא קיימת יש לנו לתלות שבהיתר עשה בזמן שבית המקדש